

Sporda Rol Belirsizliğinin Hedef Yönelimine Etkisi

Mehmet Bilgin KARADEMİR¹

¹Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi, Alanya Ticaret ve Sanayi Odası Turizm Meslek Yüksekokulu, Seyahat-Turizm ve Eğlence Hizmetleri Bölümü, Alanya, TÜRKİYE. ORCID: 0000 0003 0239 1204

To cite this article/ Atf için:

Karademir, M.B. (2023). Sporda rol belirsizliğinin hedef yönelimine etkisi. *Uluslararası Bozok Spor Bilimleri Dergisi*, 4(2), 136-148.

Özet

Bu araştırmanın amacı sporda rol belirsizliğinin hedef yönelimine etkisinin incelenmesidir. Bu hedef doğrultusunda gerçekleştirilen bu araştırmanın evrenini basketbol, voleybol ve hentbol branşlarında mücadele eden sporcular oluştururken örneklemini ise; Antalya ili Alanya İlçesinde basketbol, voleybol ve hentbol spor branşlarında, amatör olarak mücadele eden 18 yaş üstü olan 123 sporcu oluşturmaktadır. Antalya ilinin Alanya ilçesinde gerçekleştirilen bu çalışmada spor hedef yönelimi ölçeği ve sporda rol belirsizliği ölçekleri kullanılmıştır. Araştırma kapsamında sporcular üzerinde elde edilen verilerin analizi SPSS 26.0 programında yapılmıştır. Bu bağlamda verilerin normal dağılım sağladığı tespit edilerek parametrik testlerden yararlanılmıştır. Sporda rol belirsizliğinin hedef yönelimine etkisinin incelenmesi amacıyla gerçekleştirilen bu çalışmada; sporcuların ego yönelimleri arttıkça sporda rol belirsizliklerinin arttığı, ancak görev yönelimlerinin arttıkça sporda rol belirsizliklerinin azaldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Spor, Rol, Belirsizlik, Hedef

The Effect of Role Uncertainty in Sports on Target Order

Abstract

This learning goal is to examine the effect of the goal of role ambiguity in sports. Obtaining this target certificate, while athletes competing in basketball, volleyball and handball branches; There are 123 athletes over the age of 18 who compete as amateurs in basketball, volleyball and handball sports branches in Antalya or Alanya District. In this study, sports goal-oriented performance and role ranges in sports scales were used in the Alanya district of Antalya province. The analysis of the data obtained on the athletes within the scope of the research includes the SPSS 26.0 program. In this context, parametric tests were used with the distribution of normal distributions. In this study, in order to examine the effect of targeting the uncertainty of its role in sports; It is seen that the characteristics of the egos of the athletes increase in their role performance in sports, the power of their duties increases, but their role performances in sports decrease.

Keywords: Sport, Role, Uncertainty, Target

GİRİŞ

Rol, bireylerin bir kişi veya birden fazla kişiden beklediği çeşitli davranış biçimlerini ifade eder (Kartal, 2022). Bireyin hem sosyal, iş hem de özel yaşamlarında yerine getirmesi gereken bir dizi davranış ögesi bulunmaktadır. Birey, kendisinden beklenen rolleri başarılı bir şekilde yerine getirdiği sürece memnuniyet duyar. Rol, görevlerin, sorumlulukların yanı sıra astların üstlerin ve benzer statülere sahip diğer bireylerin beklentilerini ve taleplerini içeren geniş kapsamlı bir kavramı ifade eder. Benzer bir içeriğe sahip başka bir tanıma göre ise, rol; aile, iş yeri, okul gibi toplumsal organizasyonlarda yaşayan bireyden beklenen tüm yapısal unsurları içerir (Taşdelen, 2000).

Kişinin ne yapması gerektiğini bilmemesi durumu, rol karmaşası olarak literatürde birçok şekilde tanımlanmıştır. Rol belirsizliği, bireyin görevlerini yerine getirmek için gerekli bilgiye sahip olmaması ve rolün gerektirdiği davranışları tam olarak anlayamaması sonucunda ortaya çıkar (Erkenekli, 2000).

Kahn, Wolfe, Quinn, Snoek ve Rosenthal (1964), tarafından ortaya konulan görüşe göre, rol belirsizliği; bir bireyin sporcu kimliği içinde beklenen performansı sağlamak için gereken bilgi ile kendisine iletilen bilgi arasındaki uyumsuzluktan kaynaklanır. Birey, rol çerçevesindeki diğer bireylerin beklentilerine uygun bir şekilde gerekli rol performansını gerçekleştirebilmek için net bilgilere ihtiyaç duyar. Bir sporcu, neyin beklenildiğini anlamalıdır. Sahada yerine getirmesi gereken görevlerin sorumluluğunu üstlenebilecek kapasitede olmalı ve bu görevler arasında hangilerini en iyi şekilde yerine getireceğine dair önerilerde bulunabilmelidir. Aynı zamanda sporcu, görevleri yerine getirip getirmeme durumunun doğuracağı sonuçları da öngörmelidir (Kahn, Wolfe, Quinn, Snoek ve Rosenthal, 1964). Rol karmaşası; bir sporcu için yerine getirmesi gereken görevler konusunda net ve güvenilir bilgiye sahip olmadığının farkına vardığı durumdur (Schermerhorn ve Osborn, 1996).

Eğer bir sporcu, yönetimin neye karar vereceği, kendisinden ne beklediği, hangi hedeflere odaklanması gerektiği ve nasıl değerlendirileceği gibi konularda yeterli bir öneriye sahip değilse, bu durum karar verme sürecini zorlaştırabilir (Aydın, 2015). Bu noktada ise hedef yönelimi kavramının devreye girdiği düşünülmektedir. Mevcut araştırmada rol belirsizliği yaşayan sporcuların hedef yönelimlerinin düşük olacağı düşüncesinden hareket edilmiştir.

Bireylerin ego ve görev odaklı şekillerde hareket etmeye yatkın oldukları düşünülmektedir; bu eğilimler "hedef yönelimi" olarak adlandırılmaktadır (Nicholls, 1989).

Ünal (2023)'a göre; bireyler başarının vermiş olduğu mutluluk hazzını yaşamak istemektedirler. Bu sebeple kendilerine uzun veya kısa süreli hedefler belirleyerek, belirlenen hedefe uygun bir şekilde süreci ve izlemesi gereken yolu planlamaktadırlar. Hedef Yönelimi, bireyin başarı elde etmek amacıyla süreç esnasında hedef ile doğru orantılı şekilde göstermiş olduğu davranışlar şeklinde ifade edilebilir. Hedef yönelimi kuramı insanların hedeflerini elde ettiklerinde başarılı hissettiklerini ifade etmektedir. Başarı belirlenen hedeflere ulaşmanın sonucunda gerçekleşen bir durum olmasıyla beraber bu başarıya ve hedefe yüklenen anlam bireyin hedefe ulaşması durumuna bağlıdır. Hedef yönelimi alanında çalışmalar yapan araştırmacılar hedefe ulaşmanın vermiş olduğu başarı hissini varlığına dikkat çekmektedirler. Birey tarafından önem gösterilen hedefler, bireyin sahip olduğu hedef yöneliminin bir yansıması şeklinde ifade edilebilir (Aksoy, 2019).

Görev ve ego yönelimleri, hedef yöneliminin iki alt boyutunu oluşturmaktadırlar (Toros, 2001). Görev yönelimine sahip bireyler, görev yönelimli ve göreve odaklanmış bireyler olarak isimlendirilirler. Görev yönelimli bireyler görevin tam anlamıyla anlaşıldığını kanıtlama eğilimine sahiptirler (Waldron ve Krane, 2005). Görev yönelimi, kişinin yeni bir beceri

öğrenirken değerlendirme aracı olarak kendisini referans aldığı bir hedef yönelimidir (Gano-Overway ve Ewing, 2004) Bu yönelime sahip bireylerde uzmanlaştıkları alanda boy gösterdiklerinde ve hedeflerine ulaştıklarında kendilerini başarılı hissederler (Kavussanu ve Ntoumanis, 2003). Ego yönelimine sahip bir sporcuda başarıyı elde etme konusunda daha iyi olma ve sahip olduğu yetenekleri başkalarına göstererek rakipleri karşısında galip gelme düşüncesi baskındır (Toros, 2001). Bu yönelimdeki sporcularda davranış olarak başarması gereken görevleri, diğer bireylere yeteneklerini göstermek ve daha iyi olduğunu kanıtlamak için kullanırlar (Duda, 1993). Bireyin göstermiş olduğu bu davranışların asıl sebebi becerilerini başkalarıyla kıyaslamak ve kanıtlamaktır (Toros, 2001). Bu bağlamda, bu çalışmada hedef yönelimi düşük olan sporcuların rol belirsizliği yaşama olasılığının daha yüksek olabileceği düşüncesi temel alınmıştır.

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Çalışmanın amacına yönelik olarak, nicel araştırmada ilişkisel tarama ve nedensel karşılaştırma yöntemlerinden faydalanılmıştır. İlişkisel tarama yöntemi, birden fazla değişken arasındaki ilişkileri ve bu ilişkilerin varlığını ve derecesini belirlemeyi amaçlayan bir araştırma modelini ifade eder (Karasar, 2015). Öte yandan, nedensel karşılaştırma modeli, var olan ya da doğal olarak ortaya çıkan bir durumun veya olayın nedenlerini, bu nedenlere etki eden değişkenleri veya bir etkinin sonuçlarını belirlemeyi amaçlayan bir tarama modelini ifade eder (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2008).

Çalışma Grubu

Bu araştırmanın evrenini basketbol, voleybol ve hentbol branşlarında mücadele eden 218 sporcu oluşturmaktadır. Naing, Winn ve Rusli (2006)'ye göre, evren sayısının bilindiği durumlarda aşağıda yer alan formül kullanılmaktadır;

$$n = \frac{NZ^2 p(1-p)}{d^2 (N-1) + Z^2 p(1-p)}$$

Yukarıda yer alan formüle göre; evren büyüklüğü N=218 p=0,5, q(1-p)=0,5 ve anlamlılık düzeyi 0,05 için örneklem büyüklüğü 105 olarak hesaplanmıştır. Bu bağlamda mevcut araştırmamızın örneklemi Antalya ili Alanya İlçesinde basketbol, voleybol ve hentbol spor branşlarında, amatör olarak mücadele eden 18 yaş üstü olan 123 sporcu oluşturmaktadır.

Sporda rol belirsizliğinin hedef yönelimine etkisini incelemeyi amaçlayan bu araştırmada örnekleme yöntemi olarak basit tesadüfi örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Basit tesadüfi örnekleme, aynı zamanda basit seçkisiz örnekleme olarak da bilinir ve evrendeki her birimin örneklemede eşit ve bağımsız olarak seçilme şansına sahip olduğu bir örnekleme yöntemidir. Bu örnekleme yönteminde katılımcıların tamamının örneğe girme şansının eşittir (Yazıcıoğlu ve Erdoğan, 2004).

Veri Toplama Araçları

Sporda rol belirsizliğinin hedef yönelimine etkisinin incelenmesi amacıyla gerçekleştirilmesi planlanan bu araştırmada sporda rol belirsizliği ve Hedef Yönelimi (Görev ve Ego Yönelim) Ölçeğinden yararlanılmıştır. Araştırma kapsamında ilgili veriler, Google formlar aracılığıyla toplanmıştır.

Sporda Görev ve Ego Yönelimi Ölçeği

Yapılan bu araştırmada sporcuların hedef yönelimlerini ölçmek için Duda ve Nicholss (1992) tarafından geliştirilen Türkçeye uyarlanması Toros (2001) tarafından gerçekleştirilen Sporda Görev ve Ego Yönelimi Ölçeği 7 maddesi görev yönelimi ve 6 maddesi ego yönelimi toplamda 13 madde olup, (1) “Kesinlikle Katılmıyorum”, (2) Katılmıyorum, (3) Kararsızım, (4) Katılıyorum, (5) Kesinlikle Katılıyorum şeklinde 5’li likert olarak hazırlanmış bir ölçektir. Bu ölçek, görev yönelimi ile ego yönelimi olmak üzere iki alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçeğin Türkçe geçerlik güvenilirlik çalışmaları yapılırken ölçeğin, görev yönelimi alt boyutu için cronbach alpha kat sayısının 0.87 olduğu ifade edilirken, ego yönelimi alt boyutu için bu katsayının 0.85 olduğu ifade edilmiştir. Bu değerler, ölçeğin alt boyutlarının iç tutarlılığının yüksek olduğunu ve ölçümlerin güvenilir olduğunu göstermektedir. Basketbol, voleybol ve hentbol spor branşlarında, amatör olarak mücadele eden sporcular ile gerçekleştirilen bu araştırmada ise görev yönelimi alt boyutu için cronbach alpha değerinin 0.91 olduğu, ego yönelimi alt boyutu içinde bu katsayının 0.96 olduğu tespit edilmiştir.

Sporda Rol Belirsizliği Ölçeği

Rizzo, House ve Lirtzman (1970) tarafından geliştirilen, sporda rol belirsizliği envanterinin spor alanına uyarlanması Beauchamp ve Bray (2001) tarafından gerçekleştirilmiş ve bu uyarlamaya ilişkin çalışmanın Türkçe adaptasyonu Davarcı (2008) tarafından yapılmıştır. Bu envanter, rolün getirdiklerini bilmek ve rol sorumluluğu ve performans ölçütü olmak üzere iki alt boyuta sahiptir. Ölçek, 7’likert tipinde ve 7 madde içermektedir. Davarcı (2008) tarafından geliştirilen bu ölçeğin rolün getirdiklerini bilmek alt boyutu için Cronbach alfa katsayısının 0.72, rol sorumluluğu ve performans ölçütü alt boyutunun ise 0.77 olduğu belirtilmiştir. Ayrıca, sporcularda rol belirsizliği envanteri (SRBE) adı verilen bu ölçeğin genel Cronbach alfa değerinin 0.70 olduğu ifade edilmiştir.

Basketbol, voleybol ve hentbol spor branşlarında, amatör olarak mücadele eden sporcular ile gerçekleştirilen bu araştırmada ise rolün getirdiklerini bilme alt boyutu için cronbach alpha kat sayısının 0.77 olduğu rol sorumluluğu ve performans ölçütü alt boyutunun 0.88 olduğu, sporcularda rol belirsizliği envanteri (SRBE)’nin genel cronbach alpha değerinin ise 0.74 olduğu saptanmıştır.

Verilerin Analizi

Sporda rol belirsizliğinin hedef yönelimine etkisinin belirlenebilmesi için araştırma kapsamında elde edilen verilerin analizi SPSS 26.0 programında yapılmıştır. Çalışma kapsamında öncelikle verilerin çarpıklık ve basıklık değerleri incelenmiştir. Bu bağlamda veri toplama araçlarına ilişkin çarpıklık ve basıklık değerleri tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Sporda rol belirsizliği ve hedef yönelimi ölçeklerine ilişkin çarpıklık basıklık değerleri

Ölçekler ve Alt Boyutları	Çarpıklık	Basıklık
Sporda Rol Belirsizliği	Toplam	-0.55
	Rol Sorumluluğu ve Performans Ölçütü	0.98
	Rolün Getirdiklerini Bilme	-0.48
Sporda Hedef Yönelimi	Ego Yönelimi	-1,03
	Görev Yönelimi	0,70

Tablo 1 incelendiğinde, araştırma kapsamında yer alan voleybol, basketbol ve hentbol spor branşlarında mücadele eden sporculardan elde edilen verilerin çarpıklık ve basıklık

değerlerinin +2 ile -2 arasında olduğu gözlemlenmektedir. George ve Mallery (2010)'e göre, verilerin normal dağılım sergilemesi için referans değerlerin +2.0 ile -2.0 aralığında olması gerekmektedir. Bu veriler ışığında, araştırma örneklemindeki çarpıklık ve basıklık değerleri referans aralığının altında bulunmaktadır. Bu durum göz önünde bulundurularak, araştırmada parametrik test yöntemlerinin kullanılmasına karar verilmiştir. Araştırmanın amaçlarına uygun olarak, iki değişkenli yapılar için bağımsız örneklem t-testi ile iki veya daha fazla değişken içeren yapıların analizinde ANOVA testi tercih edilmiştir. Ayrıca, değişkenler arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla Pearson korelasyon testi kullanılmıştır.

BULGULAR

Tablo 2. Araştırmaya katılım sağlayan sporcuların demografik özellikleri

Değişkenler		f	%
Cinsiyet	Kadın	54	43.9
	Erkek	67	54.5
Yaş	18-22	36	29.3
	23-27	51	41.5
	28 yaş ve üzeri	34	27.6
Spor Branşı	Basketbol	47	38.2
	Voleybol	41	33.3
	Hentbol	33	26.8
Spor Yaşı	5 yıl ve altı	41	33.3
	6-10 yıl	33	26.8
	11 yıl ve üzeri	47	38.2
Toplam		123	100,0

Araştırmaya katılım sağlayan 123 sporcunun %54,5'i erkek, %43,9'u kadındır. Bu sporcuların %41,5'i 23-27 yaş aralığında, %38,2'si ise 11 yıl ve daha fazla zamandır spor yapmaktadır. Sporcuların branşları incelendiğinde, %38,2'si basketbol, %33,3'ü voleybol ve %26,8'i hentbol branşında sporcudur.

Tablo 3. Sporcuların rol belirsizliği düzeylerinin cinsiyet değişkenine göre incelenmesi

Ölçek ve Alt Boyutları	Cinsiyet	N	Ort.	SS	t	p
Sporda Rol Belirsizliği	Kadın	54	25.64	5.83	-2.91	0.00*
	Erkek	67	28.73	5.73		
Rol Sorumluluğu ve Performans Ölçütü	Kadın	54	12.00	2.49	-6.24	0.00*
	Erkek	67	15.55	3.52		
Rolün Getirdiklerini Bilme	Kadın	54	15.55	3.65	-0.34	0.73
	Erkek	67	11.16	3.01		

*p<0,05

Araştırmaya katılım sağlayan sporcuların cinsiyetlerine göre rol belirsizliği düzeylerini karşılaştırmak için bağımsız örneklem t testi yapılmıştır. Bu teste göre; sporcuların cinsiyetlerine göre rolün getirdiklerini bilme alt boyutunda farklılaşma görülmemiş (p>0,05); toplam rol belirsizliği ve rol sorumluluğu ve performans ölçütü alt boyutunda anlamlı farklılık meydana gelmiştir (p<0,05). Sonuçlara göre; erkek sporcuların sporda toplam rol belirsizliği ve rol sorumluluğu ve performans ölçütü düzeylerinin kadın sporcularından yüksek olduğu görülmüştür

Tablo 4. Sporcuların rol belirsizliği düzeylerinin yaş değişkenine göre incelenmesi

Ölçek ve Alt Boyutları	Yaş	N	Ort.	SS	F	p	Post-Hoc (Bonferroni)
Sporda Rol Belirsizliği	18-22 ¹	36	26.02	6.33	1.28	0.28	-
	23-27 ²	51	27.86	5.92			
	28 yaş ve üzeri ³	34	28.00	5.54			
Rol Sorumluluğu ve Performans Ölçütü	18-22 ¹	36	11.79	2.58	15.72	0.00*	3>1,2
	23-27 ²	51	14.11	3.37			
	28 yaş ve üzeri ³	34	16.07	3.48			
Rolün Getirdiklerini Bilme	18-22	36	11.37	6.33	0.61	0.54	-
	23-27	51	11.19	5.92			
	28 yaş ve üzeri	34	10.54	5.54			

*p<0,05

Araştırmaya katılım sağlayan sporcuların yaşlarına göre rol belirsizliği düzeylerini karşılaştırmak için ANOVA analizi yapılmıştır ve bu testin sonuçları Tablo 4'te verilmiştir. Sporcuların yaşlarına göre toplam rol belirsizliği ve rolün getirdiklerini bilme alt boyutunda anlamlı farklılık meydana gelmemiş ($p>0,05$); rol sorumluluğu ve performans ölçütü alt boyutunda farklılaşma görülmüştür ($p<0,05$). Bu farklılığın hangi yaş grupları arasında meydana geldiğini belirlemek için Bonferroni testi uygulanmıştır. Bonferroni testi sonuçlarına göre; 28 yaş ve üzeri sporcuların rol sorumluluğu ve performans ölçütü düzeyleri 18-22 ve 23-27 yaş sporculardan yüksek olduğu bulunmuştur.

Tablo 5. Sporcuların rol belirsizliği düzeylerinin spor branşı değişkenine göre incelenmesi

Ölçek ve Alt Boyutları	Spor Branşı	N	Ort.	SS	F	p	Post-Hoc (Bonferroni)
Sporda Rol Belirsizliği	Basketbol ¹	47	24.69	5.89	10.93	0.00*	1,2>3
	Voleybol ²	41	31.78	2.59			
	Hentbol ³	33	25.64	6.01			
Rol Sorumluluğu ve Performans Ölçütü	Basketbol ¹	47	14.24	3.84	10.93	0.00*	1,2>3
	Voleybol ²	41	15.39	3.26			
	Hentbol ³	33	11.82	2.38			
Rolün Getirdiklerini Bilme	Basketbol ¹	47	8.86	2.91	35.68	0.00*	2>1,3
	Voleybol ²	41	13.60	0.61			
	Hentbol ³	33	11.05	3.57			

*p<0,05

Araştırmaya katılım sağlayan sporcuların spor branşlarına göre rol belirsizliği düzeylerini karşılaştırmak için ANOVA analizi yapılmıştır ve bu testin sonuçları Tablo 5'te verilmiştir. Sporcuların branşlarına göre toplam rol belirsizliği, rol sorumluluğu ve performans ölçütü ve rolün getirdiklerini bilme alt boyutlarında farklılık olduğu görülmüştür ($p<0,05$). Bu farklılığın hangi branşlar arasında meydana geldiğini belirlemek için Bonferroni testi uygulanmıştır. Bonferroni testi sonuçlarına göre; basketbol ve voleybol sporcularının sporda toplam rol belirsizliği ve rol sorumluluğu ve performans ölçütü düzeyleri hentbol sporcularına göre yüksek iken; rolün getirdiklerini bilme voleybol sporcularında diğer branşlara göre daha yüksek bulunmuştur.

Tablo 6. Sporcuların rol belirsizliği düzeylerinin spor yaşı değişkenine göre incelenmesi

Ölçek ve Alt Boyutları	Spor Yaşı	N	Ort.	SS	F	p	Post-Hoc (Bonferroni)
Sporda Rol Belirsizliği	5 yıl ve altı ¹	41	28,53	3,55	53,00	0,00*	3>1,2
	6-10 yıl ²	33	20,88	5,42			
	11 yıl ve üzeri ³	47	30,86	4,16			
Rol Sorumluluğu ve Performans Ölçütü	5 yıl ve altı ¹	41	11,64	1,54	84,19	0,00*	3>1,2
	6-10 yıl ²	33	12,00	3,25			
	11 yıl ve üzeri ³	47	17,38	2,05			
Rolün Getirdiklerini Bilme	5 yıl ve altı ¹	41	13,47	1,60	75,57	0,00*	2>1,3
	6-10 yıl ²	33	7,25	2,36			
	11 yıl ve üzeri ³	47	11,64	2,52			

*p<0,05

Araştırmaya katılım sağlayan sporcuların spor yaşlarına göre rol belirsizliği düzeylerini karşılaştırmak için ANOVA analizi yapılmıştır ve bu testin sonuçları Tablo 6’da verilmiştir. Sporcuların spor yaşlarına göre toplam rol belirsizliği, rol sorumluluğu ve performans ölçütü ve rolün getirdiklerini bilme alt boyutlarında farklılık olduğu görülmüştür (p<0,05). Bu farklılığın hangi spor yaşı grupları arasında meydana geldiğini belirlemek için Bonferroni testi uygulanmıştır. Bonferroni testi sonuçlarına göre; 11 yıl ve daha fazla zamandır spor yapan sporcuların sporda toplam rol belirsizliği ve rol sorumluluğu ve performans ölçütü düzeyleri daha yüksek iken; 6-10 yıldır spor yapan sporcuların rolün getirdiklerini bilme düzeyleri daha yüksek elde edilmiştir.

Tablo 7. Sporcuların hedef yönelimlerinin cinsiyet değişkenine göre incelenmesi

Ölçek ve Alt Boyutları	Cinsiyet	N	Ort.	SS	t	p
Ego Yönelimi	Kadın	54	22,38	7,34	-2,33	0,02*
	Erkek	67	25,22	6,03		
Görev Yönelimi	Kadın	54	24,90	6,38	2,74	0,00*
	Erkek	67	21,95	5,45		

*p<0,05

Araştırmaya katılım sağlayan sporcuların cinsiyetlerine göre hedef yönelimlerini karşılaştırmak için bağımsız örneklem t testi yapılmıştır. Bu teste göre; sporcuların cinsiyetlerine göre ego yönelimi ve görev yönelimlerinde anlamlı şekilde farklılık meydana gelmiştir (p<0,05). Sonuçlara göre; erkek sporcuların ego yönelimleri kadın sporculardan daha yüksek iken; kadın sporcuların da görev yönelimleri erkek sporculara göre daha yüksek bulunmuştur.

Tablo 8. Sporcuların hedef yönelimlerinin yaş değişkenine göre incelenmesi

Ölçek ve Alt Boyutları	Yaş	N	Ort.	SS	F	p	Post-Hoc (Bonferroni)
Ego Yönelimi	18-22 ¹	36	21,88	7,62	2,82	0,07	-
	23-27 ²	51	24,41	6,73			
	28 yaş ve üzeri ³	34	25,47	5,37			
Görev Yönelimi	18-22 ¹	36	25,41	6,35	3,43	0,03*	1>3
	23-27 ²	51	22,56	5,91			
	28 yaş ve üzeri ³	34	22,05	5,45			

*p<0,05

Araştırmaya katılım sağlayan sporcuların yaşlarına göre hedef yönelimlerini karşılaştırmak için ANOVA analizi yapılmıştır ve bu testin sonuçları Tablo 8’de verilmiştir. Sporcuların yaşlarına göre ego yönelimlerinde farklılık görülmemiş ($p>0,05$); görev yönelimlerinde ise anlamlı farklılık meydana gelmiştir ($p<0,05$). Bu farklılığın hangi yaş grupları arasında meydana geldiğini belirlemek için Bonferroni testi uygulanmıştır. Bonferroni testi sonuçlarına göre; 18-22 yaş sporcuların görev yönelimleri 28 ve üzeri yaş sporculardan yüksek çıkmıştır.

Tablo 9. Sporcuların hedef yönelimlerinin spor branşı değişkenine göre incelenmesi

Ölçek ve Alt Boyutları	Spor Branşı	N	Ort.	SS	F	p	Post-Hoc (Bonferroni)
Ego Yönelimi	Basketbol ¹	47	20,76	7,78	14,54	0,00*	2>1,3
	Voleybol ²	41	27,80	1,43			
	Hentbol ³	33	23,72	6,93			
Görev Yönelimi	Basketbol ¹	47	25,72	6,61	15,20	0,00*	1,3>2
	Voleybol ²	41	19,53	2,22			
	Hentbol ³	33	24,42	6,31			

* $p<0,05$

Araştırmaya katılım sağlayan sporcuların spor branşlarına göre hedef yönelimlerini karşılaştırmak için ANOVA analizi yapılmıştır ve bu testin sonuçları Tablo 8’de verilmiştir. Sporcuların branşlarına göre ego yönelimleri ve görev yönelimleri anlamlı farklılık göstermiştir ($p<0,05$). Bu farklılığın hangi branşlar arasında meydana geldiğini belirlemek için Bonferroni testi uygulanmıştır. Bonferroni testi sonuçlarına göre voleybol sporcularının ego yönelimlerinin diğer branşlardan yüksek olduğu; görev yöneliminin ise basketbol ve hentbol sporcularından daha yüksek olduğu bulunmuştur.

Tablo 10. Sporcuların hedef yönelimlerinin spor yaşı değişkenine göre incelenmesi

Ölçek ve Alt Boyutları	Spor Yaşı	N	Ort.	SS	F	p	Post-Hoc (Bonferroni)
Ego Yönelimi	5 yıl ve altı ¹	41	26,36	5,71	75,46	0,00*	1,3>2
	6-10 yıl ²	33	15,75	5,80			
	11 yıl ve üzeri ³	47	27,61	2,39			
Görev Yönelimi	5 yıl ve altı ¹	41	21,73	4,37	65,92	0,00*	2>1,3
	6-10 yıl ²	33	30,27	5,34			
	11 yıl ve üzeri ³	47	19,70	2,91			

* $p<0,05$

Araştırmaya katılım sağlayan sporcuların spor yaşlarına göre hedef yönelimlerini karşılaştırmak için ANOVA analizi yapılmıştır ve bu testin sonuçları Tablo 9’da verilmiştir. Sporcuların spor yaşlarına göre ego yönelimleri ve görev yönelimleri anlamlı farklılık göstermiştir ($p<0,05$). Bu farklılığın hangi spor yaşı grupları arasında meydana geldiğini belirlemek için Bonferroni testi uygulanmıştır. Bonferroni testi sonuçlarına göre; 5 yıl ve daha az ve 11 yıl ve daha fazla zamandır spor yapan sporcuların ego yönelimleri daha yüksek; 6-10 yıldır spor yapan sporcuların ise görev yönelimleri daha yüksek bulunmuştur.

Tablo 11. Sporcuların rol belirsizliği ile hedef yönelimleri arasındaki ilişki

	1	2	3	4	5
1.Sporla Rol Belirsizliği					
2.Rol Sorumluluğu ve Performans Ölçütü	0,64*				
3.Rolün Getirdiklerini Bilme	0,85*	0,29*			
4.Ego Yönelimi	0,67*	0,47*	0,62*		
5.Görev Yönelimi	-0,66*	-0,52*	-0,57*	-0,86*	

*Korelasyon $p < 0,01$ düzeyinde anlamlıdır.

Sporcuların rol belirsizliği ile hedef yönelimleri arasındaki ilişkiyi incelemek için Pearson korelasyon analizi yapılmıştır. Bu testin sonuçlarına göre sporda toplam rol belirsizliği ile ego yönelimi arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($r=0,67$; $p < 0,01$). Bununla birlikte sporda toplam rol belirsizliği ile görev yönelimi arasında ise negatif yönde anlamlı bir ilişki vardır ($r=-0,66$; $p < 0,01$). Buna göre sporcuların ego yönelimleri arttığında sporda rol belirsizlikleri artarken; görev yönelimleri arttığında sporda rol belirsizliklerinin azaldığı söylenilebilir.

TARTIŞMA SONUÇ VE ÖNERİLER

Spor, bireylerin hem bireysel hem de takım olarak birtakım rollerin üstlenildiği ve bu rollerin sporcular tarafından etkin bir biçimde yerine getirilmeye çalışıldığı bir alan olarak ifade edilebilir. Aydın (2015)'a göre rol, sporcuların bir takımında sahip oldukları pozisyon veya konumları doğrultusunda beklenen ve istenen işlem ve eylemleri ifade etmektedir. Bilindiği üzere sporcular, belirli rolleri üstlenirken, bu rolleri yerine getirme sorumluluğuyla birlikte belirli görevleri ve davranışları da beraberinde taşımaktadırlar.

Sporda rol belirsizliği konusunda literatür incelendiğinde, bu alanda gerçekleştirilen araştırmaların sınırlı sayıda olduğu gözlemlenmiştir. Bu nedenle, mevcut çalışmada elde edilen bulguların spor bilimleri alanına önemli katkılar sağlayacağı düşünülmektedir.

Aydın ve Burmaoğlu (2018)'na göre, spor alanında saha içinde her zaman beklenen davranışların tam olarak gerçekleşmesi mümkün olmayabilir. Dolayısıyla da bir sporcunun rolünü icra etme aşamasında, çeşitli nedenlerden ötürü rol önceliklerini belirleme ve bunları gerçekleştirme konusunda zorluklar yaşanabilir. Bu durumda rol çatışması ortaya çıkabilir, böylelikle sporcu, farklı roller arasında tercih yapmak zorunda kaldığında rolünü eksiksiz bir şekilde yerine getiremeyebilir. Bu kapsamda sporculardan beklenen rolü tam anlamıyla anlayamaması rol belirsizliğini ortaya çıkarttığı buna bağlı olarak da hedef yönelimlerinin de olumsuz yönde etkilendiği düşünülmektedir. Voleybol, hentbol ve basketbol branşlarında mücadele eden sporcuların rol belirsizliği düzeylerinin hedef yönelimlerine etkisinin incelenmesi amacıyla gerçekleştirilen bu çalışmada Antalya ili Alanya ilçesinde ikamet eden ve 18 yaş üstünde olan 54'ü kadın 67'si erkek toplam 123 sporcu yer almıştır.

Çalışmaya gönüllü olarak katılım sağlayan sporcuların rol belirsizliği düzeyleri bu araştırma kapsamında cinsiyet değişkenine göre incelenmiş ve erkek sporcuların sporda toplam rol belirsizliği ve rol sorumluluğu ve performans ölçütü düzeylerinin kadın sporculara göre yüksek düzeyde olduğu saptanmıştır. Çalışma kapsamında ulaşılan bu bulgu; erkek sporcuların daha yüksek rol belirsizliği düzeylerine sahip olması, onların sporda karşılaştığı beklentileri ve görevleri daha karmaşık bir şekilde algıladıklarını ve buna bağlı olarak belirsizlik yaşadıklarını göstermektedir. Davarcı (2008) tarafından yapılan çalışmada futbol, voleybol, hentbol ve basketbol branşında mücadele eden sporcuların rol belirsizliği düzeylerini cinsiyet değişkenine göre incelemiştir. Buna göre yapılan çalışmada cinsiyet ile rol belirsizliği arasında herhangi bir ilişki bulunmamıştır. Bu kapsamda Davarcı (2008)

tarafından yapılan araştırmada ulaşılan bu sonuç mevcut çalışmada ulaşılan bulgu ile benzerlik göstermemektedir.

Bu araştırmada sporcuların rol belirsizliği düzeyleri yaş değişkenine göre incelenmiştir. Buna göre; 28 yaş ve üzeri sporcuların rol sorumluluğu ve performans lt düzeyleri 18-22 ve 23-27 yaş sporculardan oranla daha yüksek düzeyde olduğu saptanmıştır. Çalışma kapsamında elde edilen bu sonuç; yaşın sporculardaki rol algısına ve performans algılarına etki ettiğini göstermektedir. Ayrıca mevcut araştırmada sporcuların yaşlarının arttıkça rol sorumluluğu ve performans ltlerinin de arttığı tespit edilmiştir. Kadın voleybolcuların rol belirsizliği düzeylerini yaş değişkenine göre inceleyen Aydın (2015) voleybolcuların rol belirsizliği düzeylerinin yaşa göre farklılaşmadığı sonucuna ulaşmıştır. Bu bağlamda Aydın (2015) tarafından yapılan araştırmada ulaşılan bu sonuç ile mevcut araştırmada elde edilen bulguların benzerlik göstermediği görülmektedir. Araştırmacı ve bu çalışmada elde edilen sonuçların benzerlik gstermemesindeki temel sebep olarak; araştırmaların yapıldığı evren ve örneklem gruplarının birbirinden farklı olmasından kaynakladığı düşünülmektedir.

Yapılan bu araştırmada sporcuların rol belirsizliği düzeyleri spor branşı değişkenine göre incelenmiştir. Buna göre; voleybolcuların rolün getirdiklerine bilme alt boyut puan ortalamaları basketbol ve hentbol branşlarında mücadele eden sporculara göre yüksek düzeyde olduğu saptanmıştır. Araştırma kapsamında elde edilen bu bulgu; voleybol sporcularının sahip oldukları rolün gerekliliklerini daha iyi anladıklarını ve bu rolün getirdiği sorumlulukları daha etkili bir şekilde idrak ettiklerini göstermektedir. Bunun yanında; voleybol sporcularının rolün getirdiklerini bilme düzeyinin diğer branşlara kıyasla daha yüksek olması, voleybolun zgn gerekliliklerinin ve beklentilerinin bu sporcular arasında daha net bir şekilde iletilip anlaşıldığını göstermektedir. Davarcı (2008) tarafından yapılan araştırmada voleybol branşında mücadele eden sporcuların rolün getirdiklerini bilme alt boyut puan ortalamalarının futbol, basketbol ve hentbol branşında mücadele eden sporculara oranla daha yüksek düzeyde olduğu saptanmıştır. Bu bağlamda Davarcı (2008) tarafından yapılan araştırmada elde edilen bu sonuç ile mevcut araştırma bulgusu benzerlik göstermektedir.

Antalya ilinin Alanya ilçesinde gerçekleştirilen bu araştırmada sporcuların spor yaşlarına göre rol belirsizliği düzeyleri incelenmiştir. Buna göre mevcut araştırmada, 6-10 yıldır spor yapan sporcuların rolün getirdiklerini bilme düzeyleri daha yüksek elde edilmiştir. Bu durum, orta uzunluktaki spor deneyimine sahip sporcuların, rolün getirdiklerini daha iyi anlayabildiklerini ve bu rolün gerekliliklerine daha etkin bir şekilde hkim olduklarını göstermektedir.

Basketbol, voleybol ve hentbol branşlarında mücadele eden sporcular ile gerçekleştirilen bu araştırma **“rol belirsizliğinin yüksek düzeyde olması hedef yönelimini olumsuz yönde etkileyeceği”** düşüncesinden hareketle yapılmıştır. Buna göre araştırma kapsamında sporcuların hedef yönelimi düzeyleri cinsiyet değişkenine göre incelenmiştir. Buna göre erkek sporcuların ego yönelimleri kadın sporculardan daha yüksek iken; kadın sporcuların da görev yönelimleri erkek sporculara göre daha iyi düzeyde olduğu saptanmıştır. Araştırma kapsamında elde edilen bu bulgulara göre; erkek sporcuların ego yönelimi, başka bir değişke, diğerlerine üstünlük sağlama ve rekabet etme eğilimleri kadın sporculara göre daha yüksek bulunmuştur. Diğer yandan, kadın sporcuların görev yönelimi, yani yetkinlik ve beceri geliştirme odakları erkek sporculara göre daha yüksek bulunmuştur. Bocce sporcularının hedef yönelimi düzeylerini cinsiyet değişkenine göre inceleyen Uluç ve Akçakoyun (2021), kadın sporcuların görev yönelimi düzeylerinin yüksek düzeyde olduğu sonucuna ulaşmıştır. Uluç ve Akçakoyun (2021) tarafından elde edilen bu sonuç, mevcut araştırmada ulaşılan bulguyu destekler niteliktedir.

Bu araştırmada sporcuların görev yönelimi düzeyleri yaş değişkenine göre incelenmiştir. Buna göre 18-22 yaş sporcuların görev yönelimleri 28 ve üzeri yaş sporculara oranla daha

yüksek düzeyde olduğu saptanmıştır. Araştırma kapsamında, 18-22 yaş arasındaki sporcuların görev yönelimlerinin daha yüksek olması, genç sporcuların genellikle beceri geliştirme, öğrenme ve kişisel gelişim odaklı olduklarını, bu dönemde sporcuların genellikle temel becerileri öğrenme ve geliştirme aşamasında oldukları ve rekabetçi hedeflerden ziyade bireysel gelişime odaklandıkları göstermektedir. Öte yandan, 28 yaş ve üzeri sporcuların görev yönelimlerinin daha düşük çıkması, yaşın ve deneyimin sporcuların hedef yönelimlerini olumsuz yönde etkilediğini göstermektedir. Bu bulguya göre; mevcut araştırmada elde edilen bu bulgu ile ilgili olarak; yaş arttıkça sporcuların görev yönelimlerinin azaldığı yorumu yapılabilir. Profesyonel futbolcuların hedef yönelimi düzeylerini yaş değişkenine göre inceleyen Öğraş (2022), 35 yaş üzerinde olan futbolcuların hedef yönelimi düzeylerinin diğer yaş gruplarında yer alan futbolculara oranla daha düşük düzeyde olduğu sonucuna ulaşmıştır. Öğraş (2022) tarafından ulaşılan araştırma sonucu ile mevcut araştırmada elde edilen bulgular benzerlik göstermektedir. Konu ile ilgili alanyazın incelendiğinde araştırmadan elde edilen bulgular ile benzerlik göstermeyen çalışmalarında yer aldığı görülmüştür. Ilıkkan (2021) tarafından gerçekleştirilen bir çalışmada, sporcuların görev ve ego yönelimi puanlarının yaş kategorisi değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Bu çalışma, farklı yaş gruplarındaki sporcuların görev ve ego yönelimi düzeylerinin benzer olduğunu göstermektedir. Benzer şekilde, güreş alanında yapılan bir başka çalışmada da serbest stil ve grekoromen stil güreş sporcularının görev ve ego yönelimi puanlarının yaş kategorisi değişkenine göre anlamlı bir şekilde değişmediği belirlenmiştir (Toy, 2015). Bu çalışma, güreş sporunun farklı branşlarında yer alan sporcuların da yaşın görev ve ego yönelimi düzeylerini etkilemediğini göstermektedir. Ayrıca, basketbol alanında gerçekleştirilen bir araştırmada da benzer sonuçlar elde edilmiştir. Elit ve elit olmayan basketbol oyuncularının görev ve ego yönelimi puanlarının yaş kategorisi değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermediği görülmüştür (Toros, 2001). Bu çalışma da farklı seviyelerdeki basketbol oyuncularının yaşın görev ve ego yönelimi düzeylerine etkisinin sınırlı olduğunu göstermektedir.

Bu araştırmada spor branşı değişkenine göre sporcuların hedef yönelimi düzeyleri incelenmiş ve voleybol branşında mücadele eden sporcuların görev yönelimi düzeyleri diğer branşlarda mücadele eden sporculara oranla daha düşük düzeyde olduğu saptanmıştır. Araştırma kapsamında elde edilen bu bulgu ile ilgili olarak; farklı spor branşlarının gerektirdiği beceri setleri, performans beklentileri ve rekabet koşulları gibi faktörlerin sporcuların hedef yönelimlerini etkilediğini göstermektedir. Takım sporlarında mücadele eden sporcuların hedef yönelimi düzeylerini inceleyen Ünal (2023), hentbol branşında mücadele eden sporcuların görev yönelimi düzeylerinin düşük düzeyde olduğu sonucuna ulaşmıştır. Ünal (2023) tarafından araştırma sonucu ile mevcut araştırmada elde edilen bulgular; spor branşlarına göre sporcuların hedef yönelimlerinin farklılaşabileceğini göstermektedir.

Sporda rol belirsizliğinin hedef yönelimine etkisinin incelenmesi amacıyla gerçekleştirilen bu araştırmada sonuç olarak; sporcuların ego yönelimleri arttıkça sporda rol belirsizliklerinin arttığı, ancak görev yönelimlerinin arttıkça sporda rol belirsizliklerinin azaldığı tespit edilmiştir. Buna göre elde edilen araştırma sonucu ile ilgili olarak; ego yönelimi yüksek olan sporcuların, kendi üstünlüklerini ve rekabetçi başarıyı vurgulamaya daha meyilli oldukları düşünüldüğünde, bu durumun rol beklentilerini ve görevleri daha karmaşık bir şekilde algılamalarına ve buna bağlı olarak rol belirsizliği yaşamalarına yol açabileceği söylenebilir. Çalışma kapsamında elde edilen bu sonuçtan hareketle şu önerilerde bulunulabilir;

1. Alanyazın incelendiğinde özellikle sporda rol belirsizliği konusunda gerçekleştirilen araştırmaların az sayıda olduğu görülmektedir. Dolayısıyla araştırmacılar tarafından spor rol belirsizliği üzerine çalışmaların yapılması gerektiği önerilmektedir.

2. Bu araştırmada hentbol, voleybol ve basketbol branşlarında m¼cadele eden sporcuların rol belirsizliği ve hedef yönelimi düzeyleri incelenmiştir. Buna göre araştırmacıların bireysel spor branşlarında m¼cadele eden sporcuların rol belirsizliği ve hedef yönelimi düzeylerini incelemeleri gerektiği önerilebilir.

3. Sporcuların rol belirsizliği ile hedef yönelimleri arasındaki ilişkinin daha derinlemesine anlaşılması, antrenörlerin ve spor psikologlarının sporcuları daha etkili bir şekilde yönlendirmesine yardımcı olabilir. Bu bağlamda sporculara eğitim programları düzenlenerek, sporcuların ego ve görev yönelimlerinin rol belirsizliği üzerindeki etkileri vurgulanabilir. Böylelikle sporcuların rol beklentilerini daha net anlamaları ve performanslarını daha iyi yönetmeleri sağlanabilir.

KAYNAKLAR

- Aksoy, H. (2019). *Profesyonel Futbolcuların Örgütsel Adalet Algıları, Hedef Yönelimleri ve Güdüsel İklim Algıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Aydın, Ü. (2015). *15-18 Yaş Aralığındaki Genç Voleybolcularda Rol Karmaşası Algılarının Araştırılması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Spor Yönetimi Anabilim Dalı, Erzurum.
- Aydın, Ü., ve Burmaoğlu, G. E. (2018). 15-18 yaş voleybolcuların rol karmaşası algıları. *Bayburt Eğitim Fak¼ltesi Dergisi*, 13(26), 499-512.
- Beauchamp, M. R., ve Bray, S. R. (2001). "Role Ambiguity and Role Conflict Within Interdependent Teams". *Small Group Research*, 32, 133-157.
- B¼y¼k¼zt¼rk, ř., ¼akmak, E., Akg¼n, Ö., Karadeniz, ř., ve Demirel, F. (2008). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara, Pegem Akademi.
- Davarcı, S. (2008). *Sporcularda Rol Belirsizliğinin Grup B¼t¼nl¼ęüne Etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Mersin Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Mersin.
- Duda, J. L., ve Nicholls, J. (1992). Dimensions of achievement motivation in schoolwork and sport. *Journal of Educational Psychology*, 84(3), 290-299.
- Duda, J.L. (1993). *Goals: A social-Cognitive Approach to the Study of Achievement Motivation in Sport*. In R.N. Singer, M. Murphey & L. K. Tennant (Ed.), *Handbook on Research on Sport Psychology*, New York: Macmillan, pp. 421-436.
- Erkenekli, M. (2000). *Rol ¼atıřması ve Rol Belirsizliğinin İş Gören Tatmini Üzerine Etkilerinin Değerlendirilmesi, Bilişim Sektöründe Uygulamalı Bir Araştırma*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Ana Bilim Dalı, Ankara.
- Gano-Overway, L. A., ve Ewing, M. E. (2004). A longitudinal perspective of the relationship between perceived motivational climate, goal orientations and strategy use. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 75(3), 315-325.
- George, D., ve Mallery, M. (2010). *SPSS for Windows Step by Step: A Simple Guide and Reference*, 17.0 update (10a ed.). Boston: Pearson.
- Ilıkkın, D. (2021). *Eskrim sporu yapan lise ve üniversite öğrencilerinin sosyal yapı özelliklerinin kolektif yeterlik ve hedef yönelimine etkisi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.

- Karasar, N. (2015). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara, Nobel Akademik Yayıncılık.
- Kartal, M. (2022). *Spor İşletmesi Çalışanlarında Rol Belirsizliği, Rol Çatışması ve Örgütsel Destek İlişkisi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Gelişim Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Antrenörlük Eğitimi Anabilim Dalı, İstanbul.
- Kavussanu, M., ve Ntoumanis, N. (2003). Participation in sport and moral functioning: does ego orientation mediate their relationship? *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 25 (4), 501-518.
- Naing, L., Winn, T., ve Rusli, B.N. (2006) Practical Issues in Calculating the Sample Size for Prevalence Studies. *Medical Statistics. Archives of Orofacial Sciences*, 1, 9-14.
- Nicholls, J. G. (1989). *The competitive ethos and democratic education*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Öğraş, E. B. (2023). *Profesyonel Futbolcuların Zihinsel Dayanıklılık, Hedef Yönelimi ve Motivasyonel İklim Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Mersin Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Mersin.
- Rizzo, J. R., House, R. J., ve Lirtzman, S. I. (1970). Role conflict and ambiguity in complex organizations. *Administrative science quarterly*, 150-163.
- Schermerhorn Jr, J. R., ve Osborn, R. N. (1996). *Organizational behavior*. Wiley.
- Taşdelen, N. (2000). *İş Tatmininin Rol Belirsizliği ve Rol Çatışmasıyla İlişkisi: Bankacılık Sektöründe Bir Alan Araştırması*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü, İstanbul.
- Toros, T. (2011). Genç erkek basketbolcularda, turnuva öncesi ve turnuva sonrası sporcuların algıladıkları antrenörlük davranışı, hedef yönelimleri, takım sargınlığı, algılanan motivasyonel iklim ve kolektif yeterlik arasındaki farklılığın analizi. *Pamukkale Spor Bilimleri Dergisi*, 2(1), 39-39.
- Toy, B. A. (2015). *Serbest ve grekoromen stil güreşçilerin hedef yönelimi ve yaşam doyumu ilişkisi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çorum
- Uluç, E. A. ve Akçakoyun, F. (2021). Bocce sporcularının hedef yönelimlerinin spora bağlılıkları üzerindeki rolü: Çanakkale ili örneği. *Akdeniz Spor Bilimleri Dergisi*, 4(3), 424-437.
- Ünal, Ö. (2023). *Takım Sporları ile İlgilenen Sporcuların Hedef ve Sportmenlik Yönelimleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yozgat Bozok Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Yozgat.
- Waldron, J. J. ve Krane, V. (2005). Motivational climate and goal orientation in adolescent female softball players. *Journal of Sports Behavior*, 28(4), 375-391.
- Yazıcıoğlu, Y. ve Erdoğan, S. (2004). *SPSS uygulamalı bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Detay Yayıncılık.